(Zjutranje izdanje.)

66. številka. V Trstu, v soboto dne 2. junija 1894. Tečaj XIX.

„EDINOST"
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrtkih** in **sobotah.** Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — **Obojno izdanje stane:**
za jeden mesec . f. —.90, izven Avstrije f. 1.40
za tri mesec . . . 2.60 . . 4.—
za pol leta . . . 5.— . . 8.—
za vse leto . . . 10.— . . 16.—
Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka *v Trstu* po 2 nvč., *v Gorici* po 3 nvč. Sobotno večerno izdanje *v Trstu* 3 nč., *v Gorici* 4 nč.

EDINOST

Oglasi se računo po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema *upravništvo* ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko. *„V edinosti je moč!".*

Slovenski napisi v Trstu.

Interpelacija poslancev Spinčića, Nabergoja in tovarišev na Njih ekscelence gospode ministre za notranje posle, za finance in trgovino v seji poslanske zbornice dne 23. maja 1894.

Napisi na javnih poslopjih ali imajo kak zmisel, ali ga pa nimajo.

Ako nimajo nikakega zmisla, tedaj niso potrebni v nobenem jeziku.

Ako pa imajo zmisel, potem morajo kazati, kateri urad ali kateri uradi se nahajajo v dotičnem poslopju, kateri jezik je v rabi pri teh uradih — da moremo še po vnanjosti soditi o notranjosti — in čemu obstoje v prvi vrsti, in to v jezikih tistih národnosti, za katere obstoje v prvi vrsti dotični uradi, da morejo iste razumeti.

V najnovejši dobi se je zgradilo poslopje za poštne, brzojavne in finančne oblasti v Trstu.

Pod dotične finančne oblasti spada vsa Primorska, pod dotično poštno in brzojavno ravnateljstvo vsa Primorska in vojvodina Kranjska.

Primorska šteje po podatkih ljudskega štetja z dne 31. decembra 1890. približno 348.000 Slovencev in Hrvatov, 249.000 Italijanov, 15.000 Nemcev, vojvodina Kranjska šteje po podatkih istega ljudskega štetja pr bližno 466.000 Slovencev in 28·000 Nemcev.

Po takem ne bi bilo nič naravnejšega, nič pravičnejšega in nič zakonitejšega, kakor da se uradi, nahajajoči se v imenovanem poslopji, označijo v jezikih vseh onih plemen, za katera obstoje ti uradi, in sicer tembolj, ker je po obstoječih državnih temeljnih zakonih zajamčena jednakopravnost jezika vseh plemen v državi in ker je po obstoječih predpisih finančnim, poštnim in brzojavnim oblastim v Primorski oziroma Kranjski uredovati tudi hrvatski oziroma slovenski, in ker bi se ta jednakopravnost morala kazati tudi pri napisih.

In vendar so se nedavno na omenjenem javnem poslopju napravili le nastopni napisi:

„K. k. Post- und Telegrafenanstalt,"

„Imp. Reg. Poste e Telegrafi,"

„K. k. Finanzbehörden",

„Imp. Reg. Dicasteri di Finanza",

med tem, ko pogrešamo popolnoma hrvatsk oziroma slovensk napis, in se torej popolnoma prezira jezik odločne večine prebivalstva dotičnih dežel.

Podpisani si torej dozvoljujejo staviti nastopno vprašanje na njih ekscelence gospoda ministra za notranje posle, gospoda finančnega ministra in ministra za trgovino, kateri so v prvi vrsti odgovorni za izvedenje naravnih in v državnih temeljnih zakonih zajamčenih pravic:

„1) Ali je znano Njih ekscelencam, da so se na novem poslopji za poštne, brzojavne in finančne oblasti v Trstu napravili le nemški in italijanski napisi?

2) Ali so Njihove ekscelence pri volji nemudoma ukreniti potrebno, da se na istem poslopji napravijo slovenski ali hrvatski napisi; ali sicer navesti vzroke, radi katerih se je popolnoma prezrl jezik daleko prevagujoče večine prebivalstva na Primorskem in Kranjskem?"

Na Dunaju, dne 23. maja 1894.

Spinčić, Nabergoj, Kušar, dr. Gregorčič, dr. Gregorec, dr. Ferjančič, dr. Klaić, A. Coronini, dr. Bulat, Pfeifer, Globočnik, Vošnjak, Klun. dr. Laginja, Biankini, Perić, Dapar, Šupuk.

* * *

Mi beležimo seveda velikim zadovoljstvom to interpelacijo, želeč, da se popravi krivica, katera se je dogodila narodu slovenskemu in hrvatskemu, oziroma ogromni večini prebivalstva dežele Primorske in Kranjske. Gospodje interpelantje smejo biti uverjeni, da so s to interpelacijo govorili iz srca vsemu prebivalstvu. Ob tem vprašanju ni med nami razlike v mnenju — vsi, vsi občutimo do srca to preziranje našega jezika. To soglasje je izraženo tudi v podpisih na interpelaciji: tu imamo imena hrvatskih in slovenskih, konservativnih in „radikalnih" poslancev. Ta soglasna izjava poslancev, oprta na razburjeno javno mnenje, zasluži pač, da je ne prezrejo visoki krogi. O zahtevi, izraženi v interpelaciji, pač ne more nikdo trditi, da je pretirana; tudi naši drugorodni nasprotniki nimajo vzroka tožiti o slovanski „požrešnosti". Mi privoščimo od srca Nemcem in Italijanom napise v njihovem jeziku, zahtevamo pa, da se tudi nam dajo iste pravice. To moramo zahtevati. S tem, da zahtevamo svoje pravice, se nikakor ne dotikamo pravic svojih sosedov. Tisto kričanje naših nasprotnikov o slovanski nenasitljivosti — kadar-koli se oglasimo za kako mrvico — je naravnost nemoralno. Čudne pojme imajo res italijanska in nemška pospôda o svoji pravici, ako menijo, da ta pravica zahteva — krivico drugim. Mi nočemo stati nad njimi, a tudi pod njimi ne. V jedni vrsti žnjimi hočemo stati z istimi pravicami, kakor nam je vršiti jednake dolžnosti do države. Avstrijski zakoni zahtevajo tako. In ako bi tudi zakoni ne govorili izrecno o jednakopravnosti, morala bi se poslednja dovoliti vsem že iz etiških ozirov, iz ozirov javne morale, kajti vprašati moramo: ali ne pači in kvari to javnega menenja in nazorov o pravici, ako vzbujamo v posamičnih narodnostih misel, da stoje one nad drugimi, da veljajo več nego drugi, da so oni gospodje, drugi pa — sclavi?

Mnogo se dan danes toži o narodnih prepirih, a nikdo se ne potrudi, da bi pogodil pravi vzrok tem zares obžalovanja vrednim prepirom. Pravi vzrok tem prepirom tiči v popačenosti javnega menenja; po zgrešeni politiki prišli smo namreč tako daleč, da posamični gospodovalni narodi upijejo o krivici, ako oni sami ne morejo delati krivice drugim. Tako vidimo, da v jednomer tožijo oni, katerim se res godi krivica, še bolj pa oni, ki si le domišljajo krivico.

Zato pa je visokim krogom dolžnost z jasnimi vzgledi poklicati vsem brez razločka v spomin, da smo pred Bogom in pred postavo vsi jednaki — toliko kar se tiče dolžnosti, kolikor, kar se tiče pravic. Ko izgine domišljavost gospodovalnih narodnosti, nehajo se tudi narodni prepiri.

Vsako javno poslopje naj nosi znak splošne jednakopravnosti; notranja uredba vsakega javnega urada imej načelo jednakopravnosti, in potem izgine kmalu krivična domišljavost in žnjo tudi narodni prepiri.

Novo poštno poslopje bodi tak od daleč viden znak — jednake pravice za vse! To zahteva interpelacija Spinčića, Nabergoja in tovarišev; tej zahtevi morajo ugoditi visoki krogi, ako res hočejo, da se povrne blaženi mir v dežele avstrijske.

Politiške vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica.) V predvčerajšnji seji je posl. zbornica vsprejela trgovinsko pogodbo z Rusijo. Proti pogodbi se je oglasil jedini poslanec Fürnkranz, ker ni zadovoljen z znižanjem carine na žitu. Govornik se je skliceval na propadanje kmetijstva, katero močno trpi po ogrski konkurenciji, kar se posebno kaže pri moki. Minister za trgovino grof Wurmbrand je zagovarjal pogodbo. Po tej pogodbi se odpre naši industriji pot v Rusijo, a Avstrijska industrija mora gledati na to, da si pribori Vztok, kajti na Zapadu je konkurencija prevelika. Naša industrija bode deležna odslej najugodnejše carine. To je velikanska pridobitev, za katero smo morali doprinesti razmerno malo žrtev z znižanjem carine na žito. Tudi v trgovinsko-političkem pogledu je sklenjena pogodba velike važnosti, kajti žnjo je dovršena vrsta pogodeb Avstrije z vsemi večimi državami evropskimi. Slednjič je pogodba velike važnosti v političnem pogledu. Rusija je pokazala tekom pogajanj, da smatra to pogodbo kot znak vzajemnih prijateljskih odnošajev. V tem tiči največe jamstvo za mirno bodočnost in prospevanje blagostanja. — Češki poslanec Kramař pozdravlja z veseljem izjave ministrove. Neobhodno potrebno je bilo, da se je sklenila ta pogodba. Zelo zanimiva so bila izvajanja tega poslanca o notranjih odnošajih v Rusiji. Rusija je svet zase, in je ne smemo opazovati z našimi naočniki. Nje nesreča je, da je dežela protislovij. Neznatna manjšina prebivalstva stoji na vrhuncu kulture 19., skoro 20. stoletja, prevagujoča večina pa nima izobražbe in tudi ne hrepeni po njej. Zato so v Rusiji politiški potresi in pojavi nihilizma neizogibni. V istih so zrcali nasprotje med dalekosežnimi težnjami inteligencije in ostalega naroda. Kadar čujemo dobre svete, da naj bi Rusija uvela konstitucijo, moramo se le smejati. Tako zdravilo ni za Rusijo. Kaka konstitucija bi bila to v deželi, kjer blizo 90 odstotkov ne ume ni pisati ni čitati. Uvesti bi morali umetno konstitucijo, nekako tako kakoršna je pri nas. V Rusiji ostane še dolgo sedanja vladna oblika, ker je zgodovinska. Govornik se ne boji škode za naše kmetijstvo. Glavna stvar je, da naša industrija dobro in solidno dela, potem se jej ni bati konkurencije. V prvo pa treba poznati jezik dežele, zato želi govornik, da bi se ruski jezik učil na naših realkah in trgovinskih šolah. Posl. Vašaty je očital, da se je mnogo časa potratilo s pogajanji ker smo gledali na migljaje iz Berolina. V vsem posnemamo Nemčijo, samo v tem ne, da bi iskali naklonjenost Rusije. Govornik simpatizuje z Rusijo zato, ker bi bila Avstrija — ako se približa Rusiji — pravična slovanskim narodom, od Nemčije zavisna Avstrija pa je krivična in nasilna. Po kratkem govoru poročevalca Schweglja se je vsprejela pogodba.

V seji dne 31. maja se je nadaljevala razprava o predlogih tiskovnega odseka pri kateri je posl. Pacák stavil svoj predlog, katerega smo priobčili med najnovejšimi vestmi v večernem izdanju od minolega četrtka. Justični minister grof Schönborn se je protivil predlogu, istotako poročevalec večine. Rutovski trdi, da predlog Pacákov izvira le iz opozicijonalne taktike in je zgolj „kaprica". Posl. Pacák pa je naglašal, da se je zbornica v letu 1884 izrekla za isti predlog z vsemi proti 3 glasovom, sedaj pa se večina in vlada protivita svojim lastnim predlogom. Tudi nemški poslanec Hofmann-Wellenhof se je potegnil za Pacákov predlog, vendar ga je zbornica odklonila z veliko večino. (Ponavljamo, da je Pacák predlagal, da se §.

PODLISTEK. 55

Kmetski upor.

Zgodovinska povest četrtnajstega veka.
— Spisal August Šenoa. Preložil I. P. Planinski. —

— Kje si iztaknil to raztrgano strašilo, Peter? vpraša Alapić.

— Koža mi je raztrgana, reče rdečobrkec, ali pamet mi je cela, koža se dá krpati, ali pamet ne.

— Kako se kličeš, čigav si, kaj si? vpraša zopet Gašo?

— Šimen Drmačić se kličem. Čigav? Ej to naj vam, milost, povo moja neznana mati. Nekje tam okolo Sotle sem pal vsekako na svet, ker sem ondu prvikrat kokoši kral. Kaj sem? Vse, marsikaj in nič, digna cum reverentia, illustrissime!

— S čim živiš, beračon, sem hotel reči, pravi Alapić.

— S kruhom in žganjem.

— A kdo ti daje novcev?

— Moja pamet, tuja neumnost, stultitia humana.

— Kje si se naučil latinsko?

— To je cela povest. Deček vodil sem slepca ob palici, ta mi je dajal na dan po trikrat s palico. Pustil sem slepca v jarku. Klanjski frančiškani so me vzeli za pastirja. Ko sem pastirsko šolo končal, postal sem kozel. Skoraj bi bil postal pošten človek. Jedi in pijače dosti, dela nikakoršnega. Ali frančiškansko zelje je preveč smrdelo, in ko je brat kletar celó ključe od kleti skril, ukral sem nekega dne gvardijanu zimske škornje in jih prodal za žganje. Gorje! Patri so me zalotili. Jaz sem se branil, češ, da je tudi sveti Krišpin storil to, kar jaz. Zaman! Slekli so mi fratarsko haljo, a jaz sem stal na svetu kakor rak, kadar izgubi lupino in gorje mi, da se nisem naučil čitati, pisati in to malo latinščine. To me je rešilo — postal sem advokat.

— Ti, zanikernik, advokat? nasmeje se Gašo.

— Ako se brivec lahko imenuje doktorja, čemu se ne bi jaz advokata? Hodim od vasi do vasi, noseč v svoji votli palici pero, črnilo in papir. Inštancija stoji groš ali kupico žganja; tako živim, kakor vrabec na smetišči.

— Lepa povest, pravi Alapić, potegnivši iz vrča.

— Da, odgovori Drmačić, razodel sem vaši milosti celi svoj lopovski curriculum vitae, da si zadobim vašega priznanja.

— In razumeš li ti, lopov, posel, zaradi katerega sem te poklical?

— Da pojdem za agitatorja mej turopoljsko kosturico? Na vsak način.

— Ali poznaš Turovo Polje?

— Vsak grm, vsako krčmo od turške trdnjave na Odri do Lekeniškega stolpa, od Rakitovca do zadnje Dobranske kleti, celó slavni „visoki breg", katerega lahko vsak zajec preskoči.

— Ej, zato pa premakni ti kustravi domine Krišpine svoja kopita na „visoki breg", po pomešaj kosturice proti gospodu Vurnoviću.

— Ad servitia paratissimus! Ali kopita mi niso podkovana.

— To je, dominatio vestra, reče Alapić, trka na mojo mošnjo, je-li lopov?

— Seveda, prikima Šimen, „clara pacta, boni amici". Ves svet ve, da agitacija zahteva zlatih in srebrnih vab. In pa poglejte me. V privatni praksi se ne zmenim za votle čevlje in raztrgane lakti, ali v gosposki službi moraš biti umit in počesan. Auctoritates gratia.

— Na, nasmeje se Alapić, zagnavši Šimnu veliko mošnjo, umij se, počesi se. Jutri zarana pojdi s Petrom na Gorico. Ali da mi ne zaspiš v kaki krčmi, ker te sicer nataknem na raženj.

— Ne bojte se te mršave pečenke, magnifice.

— Pojdi!

— Servus humillissimus dominationis vestrae, pokloni se Šimen, spravi mošnjo in odhaja s Petrom iz sobe, kamor takoj nato pride Jagica.

— Hvala Bogu, vzdihne Gašo, publica politica sem opravil, sedaj pridejo privatissima. Sedaj sem tvoj Jagica! In objame krčmarico.

Tišina se razprostira nad mestom, vse spi, samo čuvaj vsako uro zaupije „gospodarjem in gospodinjam, naj varujejo ogenj in pogase ognjišče, da jim mačka ne odnese iskre na repu."

(Dalje prih.)

28. tiskovnega zakona premeni tako, da govori poslancev ne morejo biti predmetom kazenske pravde, tudi če so bili prijavljeni samo v izvodu.)

Potem se je pričela rasprava o predlogih manjšine gledé „objektivnega „postopanja in „časnikarskega koleka". Za besedo sta se oglasila posl. Schlesinger in L a g i n j'a. Posl. Schlesinger je dokazoval z izgledi iz neke zaplenjene brošure, da se je ista zaplenila brez povoda. Posl. L a g i n j a pa je zahteval, da se odpravi časnikarski kolek. Predlog manjšine gledé odprave časnikarskega koleka se je zavrgel z 140 proti 79 glasom; istotako resolucija posl. Kronawettra: Vladi se naloga, da povrne časnikarskemu podjetju kolek za zaplenjene liste, ako se je zaplemba razveljavila".

Kriza na Ogrskem. Nad dve uri je bil minolo sredo minister Wekerle pri cesarju, a to je gotovo, da istega dne ni dosegel, kar je hotel. Verodostojna poročila trdijo, da krona nikakor noče imenovati novih liberalnih članov v magnatsko zbornico v ta namen, da dobijo cerkvene predloge večino. Vse položenje je jako napeto in vsaka ura nam utegne javiti, kako so se stvari zasukale. Danes došli židovsko-liberalni listi pišejo jako klaverno. Originalna, kakor vedno, je znana „N. Fr. Presse". Ko je opisala vso grozo, katera je neizogibna, ako pade nje ljubljenec Wekerle, veklika: „Civilna poroka ni vredna, da radi nje nastane tak prevrat." No, zakaj so pa spravili na dnevni red to civilno poroko, zakaj so grozili, da se podere ves ogrski svet, ako se ne uvede civilna poroka? Kdo je provzročil vso sedanjo krizo? Prijatelji „Neue Freie Presse" sami so v svoji dranosti in nadutosti izzvali borbo, a krščanstvo je prisiljeno braniti se proti temu židovskemu atentatu! Tu imamo borbo med morálo in nemorálo, in kar nič naj se ne čudijo židovski oblastniki, da krona ne more privoliti v to, kar hočejo oni. Iz Budimpešte javljajo, da priredo tam velikanske demonstracije vračajočemu se Wekerlu. O da, v pouličnih demonstracijah so gospôda Ogri poznani mojstri. V narodnem gledališču so vpili: Wekerla hočemo v Budimpešto! Naj zapusti Dunaj!

Kriza v Bolgariji. Živo nam je v spominu, kako je naše nemško časopisje proslavljalo oblastneža Štambulova, slepeč javnost, da je prine Koburški in ves narod na njega strani. Sedaj pa je jasno, kaka drzna sleparija je bilo vse to. Iz poročil je namreč razvidno, da Koburžan ni mogel učakati trenotka, da se iznebi tega moža. Kar se pa tiče javnega menenja, govori najbolje dejstvo, da je po padcu Stambulova množica, drveč po ulicah v Sredcu, upila: „Doli s Stambulovom in da je v mestnem vrtu porušila kip bivšega ministra.

Različne vesti.

Posl. Spinčič pri Njegovem Veličanstvu. Njeg. Veličanstvo vsprejelo je predvčeranjim v avdijenciji poslanca in prof. V e k o s l a v a S p i n č i ć a.

C. in kr. vojna eskadra pod poveljstvom kontreadmirala Hinka priplula je 31. m. m. ob 7. uri zvečer v Pulj.

Mestni svét tržaški ima nocoj ob 7. uri XIII. letošnjo javno sejo. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika XII. seje. — 2. Predlog šolskega odseka o namestništveni naredbi gledé kompetence za priznavanje kvinkvenijev občinskim učiteljem na ljudskih šolah. — 3. Prošnja društva „Prijateljev detinstva" za podporo v prid pomorskega zdravišča. — 4. Predlog zdravstvenega odseka za osnovitev posebnega zavoda za cepljenje kôzic, kateri zavod naj bi prevzela občina v lastno upravo. — 5. Predlog zdravstvenega odseka gledé določitve dnevne svote, katero naj bi se zaračunilo za bolnike, ki so v obskrbi filijalne bolnišnice v ulici Leo. — 6. Predlog odseka za nadzorovanje tržišča o uredbi prodaje mesa in jestvin.

Proga Grosuplje-Novomesto-Straža dolenjske železnice otvorila se je dne 31. min. meseca na slovesen način. Ta proga je, kakor po pravici omenja „Slov. Narod", velike politiške, posebno pa gospodarske važnosti za Dolenjsko, katera je propadala le zaradi tega, ker ni mogla tekmovati z drugimi deželami, ker ni imela potrebnih obôil za izvažanje svojih pridelkov. — Po končani progi Ljubljana-Grosuplje Kočevje pričela se je graditi septembra meseca l. 1892. proga Grosuplje-Novomesto-Straža. Glavna proga, Ljubljana-Novomesto-Straža je dolga 82.966 kilometrov, druga, stranska proga Grosuplje-Kočevje pa 49.487 km. — Slavnostni vlak odpeljal se je ob 8. uri 10 minut iz južnega kolodvora v Ljubljani. Namesto trgovinskega ministra, ki je bil zadržan vsled državnega zbora, prišel je k slovesnemu otvorenju sekcijski načelnik vitez Wittek, nadalje bil je navzoč glavni nadzornik drž. železnic vitez Bilinski, več dvornih svetovalcev in višjih železniških uradnikov, iz Ljubljane pa so se vdeležili vožnje: deželni predsednik, deželni glavar, več dež. in državnih poslancev, župan, predsednik trgovske in obrtne zbornice itd.

Angleška vojna eskadra ostavila je dne 31. min. m. Benetke. Jeden del eskadre doplul je včeraj ob 2 popoludne v Trst, drugi del v Pulj. Eskadri zapoveduje admiral Seymour. Vseh angleških vojnih ladij v našem pristaniščú je 8.

Nova tarifa za javna skladišča stopila so včeraj v veljavo. Trgovinsko ministerstvo je sporazumno z finančnim ministerstvom izdatno znižalo najemnino in skladarino za javna skladišča. Novi tiskani tarif dobiva se pri c. kr. upravi javnih skladišč v Trstu.

Proti koleri. Ker se pojavlja kolera po nekaterih krajih na Gališkem, Ruskem, Turškem, v Portugalu in Franciji, odreduje mestni magistrat tržaški, da morajo vsi gostilničarji in zasebniki, ki dajejo sobe in postelje v najem, takoj prijaviti vsak slučaj sumljivo bolezni v svoji hiši, kakor tudi prihod tujcev iz omenjenih pokrajin. Kdor strogo ne izpolni te naredbe, bode kaznovan po postavi.

Nezgoda v sv. Križu. 55letni kamenosek Matej Gabrovec iz Komna ponesrečil je dne 31. m. m. v nekem kamnolómu v sv. Križu, kajti po nesrečnem naključju strl mu je škripec dva prsta na levi roki. Ponesrečenega delavca odpeljali so v tržaško bolnišnico.

„Težko" darilo. Ruski car podaril je pravoslavnemu samostanu na gôri Athos (Grška) 13.410 kilogramov težak zvon. Zvon je bil vlit v Moskvi; iz napisa je razvidno, da ga je naročil car v spomin srečne rešitve pri odom železniške nesreče pri Borku dne 17. oktobra 1888.

Popačeno mleko. Mestni tržni komisar Tyrichter zaplenil je te dni prodajalkam mleka v ulici Beccherie 160 litrov mleka, ker je bilo deloma vodeno, deloma pokvarjeno.

Nesreča. V četrtek okolo 5. ure pop. vozili so 4 javni postrešček s pohištvom obložen vôz po ulici 88. Martiri. Ulica je v dolnjem svojem koncu, t. j. baš prod poslopjem sodišča jako strma. V nesrečo bila je zavrta pokvarjena, vsled česar štirji možje niso mogli zadržati vôza v dirki. Postrešček, ki je vôdil oje, skočil je v stran, da ga ne bi vos podrl, zavil pa je vendar ôje tako, da bi vos zadel v poslopje sodišča in se ustavil, kajti videl je, da je baš v tem kritičnem trenotku prihajala truma otrok iz šole na trgu Lipsia, od katerih je večje število že obrnilo v ulico 88. Martiri. Ko je vos trčil o poslopje sodišča, pritisnil je z svo svojo težo ob zid 12letno Marijo Osbel, hčerko vratarja v hiši št. 17 v ulici 88. Martiri. Nesrečno dete se je hotelo umakniti vozu in skočilo k zidu v istem trenotku, ko je vos trčil ob poslopje. Gasilci, nahajajoči se na trgu Lipsia, izvlekli so otroka in pozvali zdravnika. Nesrečnemu dekletu zdrobila je silna teža čeljust, zlomila ramo, in stisnila drobje. Odnesli so jo urno v bolnišnico, kjer pa je umrla že o polunoči. — Neprevidne postreščeke so zaprli.

Sodnijsko. 25letni trgovski agent Marko Ricci iz Genove in njegova 19letna ljubica Lujiza Venturini iz Genove obsojena sta bila dne 31. min. m. pred tržaškim sodiščem: prvi zaradi tatvine na 3mesece ječe in druga zaradi sakrivnje pri tatvini na 1mesečno ječo. Ricci služboval je kratek čas pri trgovcu z norimberškim blagom Ferdinandu Fischerju, kateremu je ukradel raznega blaga, vrednega okolo 60 gld. Njegova ljubimka je znala o tatvini, zaradi tega bila je obsojena zaradi sokrivnje. Riccija ovadila je neka Ana Neymon, stanujoča v ulici delle Acque št. 9, pri kateri je stanoval Ricci s svojo ljubico. Obtoženec je odkritosrčno priznal svoje hudodelstvo in videti je bilo, da se jako kesa, kajti le skrb za bodočnost dovedla ga je tako daleč, ker mu je trgovec Fischer odpovedal službo.

Policijska. Po noči na včeraj zasačili so stražarji tri mlade vlačuge, ko so se klatarile okolo vojašnice v Rojanu. Iste so: 18letna Reza Gaber iz Pustala pri Kranju, 17letna Marija Obrezar iz Košane in 18letna Franjica Vidrič iz Lazaka pri Planini. Umevno je, da so spravili vse tri „deve" pod ključ. — Predvčerajšnjem ušli so iz tukajšnje mestne bolnišnice trije bolniki in šli mirno popivat. Jeden izmed njih, nek Kirin, rodom iz Staregagrada pri Senju, hotel se je vrniti v bolnišnico iz strahu, da ne bi ga zasačili stražarji, ker je izgnan iz Trsta. Ker je bil pa pijan, ni ga pustil vstopiti vratar v bolnišnico; toda naš Kirin, ne bodi len, ni se dal prestrašiti, ampak poskusil je svojo srečo od druge strani. Preplezal je železno ograjo v ulici Pietà in prižel tako na dvorišče bolnišnice poleg mrtvašnice. Čuvaj je opazil čudaka, in meneč da je tat, izročil ga je stražarju Marinkoviću, ki je bil v službi v bolnišnici. Stražar pozove vos, da bi „tatu" odpeljal v zapor, toda „tat" skoči ko strela iz voza in jo udari proti ulici San Maurizio, stražar seveda jo ubere za bežečim. Dotekel ga je v ulici Solitario in ga spremil potem v zapor. — Včeraj so zaprli 14letnega Ivana U. iz Podgrada, 14letnega Karla D. iz Treta in 16letnega Josipa L. ker so na sumu, da so ukradli dne 13. maja v ulici Barriera Ani N. zlato verižico, katero je imela omotano okolo vratu.

Koledar. Danes (2.): Erazem, šk.; Gvido šk.; — Jutri (3.): 3. pobinkoštna nedelja. Klotilda, kraljica. — V ponedljek (4.): Kvirin, šk.; Optat, šk. — Maj. — Solnce izide ob 4. uri 20 min., zatoni ob 7. uri 35 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 15·5 stop., ob 2 pop. 19 stop.

Najnovejše vesti.

Dunaj 1. (Poslanska zbornica). Minister poljedelstva grof Falkenhayn odgovoril je na interpelacijo gledé korakov, katere bi morala storiti vlada proti uvažanju trt iz Italije v Dalmacijo zaradi nevarnosti po trtni uši. Minister je izjavil, da vlada ne more omejiti takega uvažanja in da se do konca 1893. leta na nobenem kraju dalmatinskega obrežja ni pojavila trtna uš. — Zbornica je vsprejela predlog poročevalca Kathreina o nujnosti razprave predlogov čeških in istrskih poslancov gledé elementarnih nesgod, po katerem predlogu naj se pozove vlada, da preiskuje potrebno in da stori kolikor prej možno kar treba v pomoč. Pričela je razprava o predlogu poslanca Russa gledé položaja v premogárnah na Severju.

Dunaj 1. V poslanski zbornici razširila se je danes opoludne vest, da je ogrsko ministerstvo dalo svojo ostavko, katero je cesar vsprejel. Naslednikom Wekerla da je cesar imenoval bana Khuena Hedervaryja.

Dunaj 1. Cesar je imenoval predsednika višjega sodišča na Dunaju, drja. Karla grofa Chorinskega in vseučiliščnega profesorja na Dunaju, drja. Adolfa Exnerja, stalnim članom državnega sodišča.

Dunaj 1. Ogrski ministerski predsednik dr. Wekerle posvetoval se je danes dopoludne z banom kraljevine Hrvatske, grofom Khuen-Hedervaryjem, kateri je prišel navlašč v to svrho na Dunaj. Potem je vsprejel cesar bana v avdijenciji.

Dunaj 1. Danes je pričela rasprava proti P o l l i t z e r j u, kateri je bil napadel poslanca K a i s e r j a. P o l l i t z e r je zatožen nevarnega groženja in žaljenja na časti. Zatoženec trdi, da je dobil posl. Kaiser neresnične podatke o zavarovalni družbi „Riunione Adriatica di Sicurtà" od nekega odpuščenega uradnika, kateri želi zopet stopiti v službo pri istej družbi. Trdi, da je hotel poslanca Kaiserja le žaliti, nikakor pa ne groziti se mu.

Budimpešta 1. Zbornica magnatov sklenila je, da se odloži razprava o ženitbenem zakonu.

Budimpešta 1. „Bud. Corr." javlja, da ostane ministerski predsednik dr. Wekerle še danes na Dunaju, ker se krona ni še izjavila o predlogih ogrske vlade gledé zagotovila, da vsprejme zbornica magnatov civilni zakon, od kojega glasovanja je zavisen obstanek sedanjega ogrskega ministerstva. Tudi ministra Fejervary in Tisza ostaneta danes še na Dunaju.

Budimpešta 1. Z Dunaja prišla je vest, da je padlo ministerstvo Wekerle. Razburjenje je neopisno, splošno se pa hvali imenovanje naslednika, liberalnega Hedervaryja, kateri je bil glasoval za civilni zakon. — Splošno se misli, da bode težko sestaviti novo ministerstvo.

Sredec 1. Včeraj popoludne nadaljevale so demonstracije proti Stambulovemu. Demonstrantje grozili so se policiji, katera pa se je kazala jako popustljiva.

Sredec 1. Ljudstvo napadlo je v mesto vračajočega se podpredsednika sobranja in ga preteplo na Aleksandrovem trgu. Prihiteči vojaki nabili so puške, na kar so izgredniki pobegli.

Sredec 1. Koburžan podpisal je sinoč dekret za novoimenovane ministre. Novo ministerstvo objavljeno je vsem oblastim. Mesto je mirno. Pričakuje se proklamacija Koburžana na narod.

Trgovinski brzojavi.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 6·50–6·52, za jesen 6·78 6·80 Koruza za juli-avgust 4·68 do 4·70 Oves z jesen 5·53–5·55. Rž 5·23–5·25.

Pšenica nova od 77 kil. f. 6·80—6·85, od 78 kil. f. 6·90—6·95, od 79 kil. f. 7·00—7·05 od 80 kil. f. 7·05—7·10, od 81 kil. for. 7·15—7·20.

Ječmen 6·50–8·75; proso 3·80—4·10.

Slabe ponudbe pšenice. Povpraševanje jako neznatno. Tržiče jako mlačno; mlini reservirani cena je zopet padla za 5—10 nč. Otrobi jako mlačni, cene padajoče. Vre me oblačno.

Praga. Nerafinirani sladkor. Za juni 15·—. Nova roba september 14·70, nominalno.

Havre. Kava Santos good average za juni 96·—, za oktober 89·75.

Hamburg. Santos good average za juni 79·25, september 75·—, december 69·25, mlačno.

Dunajska borza 1. junija 1894.

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	98·30	98·35
„ „ v srebru	98·25	98·25
Avstrijska renta v zlatu	120·80	120·70
„ v kronah	97·80	97·95
Kreditne akcije	350·75	349·75
London 10 Lst.	125·25	125·25
Napoleoni	9·97	9·96
100 mark	61·32½	61·35
100 italj. lir	44·62½	44·65

„Obrtnijsko društvo v Barkovljah"

bode obhajalo jutri, v nedeljo, petnajstletnico svojega obstanka. Pri ugodnem vremenu bode popoludne ob 5. uri koncert v vrtu društvene krčme. V slučaju neugodnega vremena se prenese koncert na drugo nedeljo. Toči se prve vrste kraški teran in domače č r n o in b e l o v i n o.

RODOLJUBI!!

Podpisani odprl sem danes soboto dne 2 junija svojo *krčmo* v ulici *Valdirivo št. 19.*, znano pod imenom „Croce di Malta." Točil bodem vina prve vrste, kraški teran in izvrstno pivo. Izborna kuhinja, *cene poštene.* — Nadejajoč se, da me bodo Tržaški Slovani po mogočnosti podpirali, beležim udani **Fran Kravos.**

Gostilna „All' Antico Moro"

*ulica Solitario 12, (po domače pri „Hrvačkovem"), prodaja črna in bela vina prve vrste iz prvaških in dornberških vinogradov, in sicer: domače črno po **32**, belo po **36**, modra frankinja po **40**, črno kraško po **40** in rizlink po **48** nč. liter. Izvrstna kuhinja. — Drži se gesla: „**Rojak k rojaku**", priporoča se podpisani za obil obisk.* ***Anton Vodopivec,*** *gostilničar.*

Gostilna „Štoka" staroznana pod imenom „Belladonna", poleg kavarne „Fabris", priporoča se Slovencem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako meščanom, kakor na deželo. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 14 kr. liter nedosredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana. Na zahtevanje, pošilja se tudi na dom.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni št. 1. ima trgovino z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. Cl.

Kavarni „Commercio" in „Tedesco" v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago so časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča A n t o n Š o r l i, Cl kavarnar.

Gostilna Josipa Katalana v Rojanu, „Pri dvanajstih murvah", priporoča se slavnemu slovenskemu občinstvu za obilen obisk. — Točila se bodo **samo domača izvrstna vina.** 104 23

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUSTVO

vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Rojanu pri Trstu priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato preskrbljeno

prodajalnico jestvin

(v ulici Belvedere št. 3)

pristopno zadružnikom in nezadružnikom, koji prvi so deležni letnega čistega dobička. Priporoča tudi svojo

društveno krčmo v Rojanu

(*poprej Pertotovo*)

10 minut oddaljeno od mesta, z obširnim senčnatim vrtom in dvemi dvoranami, kjer se točijo izborna **domača vina, teran, pivo v steklenicah** itd. Točna postrežba z gorkimi in mrzlimi jedili. Priporoča tudi svojo

mesnico

v Rojanu (poprej Pertotova)

kjer se prodaja goveje in telečje meso, po najnižjih tržnih cenah Priporoča se slavnemu občinstvu in udom.

Novi člani

se še vedno sprejemajo ob *uradnih urah* vsak četrtek od 6—7 ure zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104—5

Lastnik političnо društvo „Edinost" — Izdavatelj in odgovorni urednik: **Julij Mikota.** — Tiska Tiskarna Dolenc v Trstu.